

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

1

АНАЛИЗ НА ДЕЙСТВАЩА ПРАВНА И АДМИНИСТРАТИВНА РАМКА, ФУНКЦИИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА В СПОРТНАТА ПОЛИТИКА НА ОБЩИНИТЕ ВИДИН, ВРАЦА И МОНТАНА

Проектът „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“ съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз“

ВИДИН 2023 ГОДИНА

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

2

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	3 стр.
1.1. Обща информация за проекта.....	3 стр.
2. Спортна политика.....	6 стр.
2.1. Определение.....	6 стр.
Политика на спорт на регионално ниво	
3.1 ОБЩИНА ВИДИН	12 стр.
3.2 ОБЩИНА МОНТАНА.....	15 стр.
3.3 ОБЩИНА ВРАЦА.....	17 стр.
7. Ползвани източници.....	22 стр.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

3

1. Въведение

1.1. Обща информация за проекта

Проект „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ е финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, ПО формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ със средства на Европейския съюз и българското правителство. Проектът се изпълнява от Сдружение „Бокая“ Видин в партньорство с Фондация „Бизнес иновации за кариерно развитие“

Общата цел на проекта е: Създаване и прилагане на ефективни модели за повишаване на участието на гражданското общество при формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта /високото спортно майсторство и масовия спорт/ в общините Видин, Враца и Монтана Целта на проектното предложение съвпада с основната цел на програмата - Открито и отговорно управление

Тази цел включва следните специфични цели:

1. Разработване на ефективен практически модел за партньорско управление на местните политики свързани със спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана, чрез включването и активното участие на заинтересованите страни – трите общински администрации и гражданско общество, спортни организации, бизнеса и гражданите в процесите на вземане на решения
2. Повишаване капацитета на целевите групи за участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на спортната политика чрез разработени и адаптирани спрямо всяка от трите общини във Видин, Враца и Монтана критерии и методика за оценка на местни спортни политики на базата на европейски и национални стандарти и добри практики.
3. Създаване на Съвети по въпросите на спорта за подпомагане дейността на трите общински администрации и утвърждаването им като междинно звено между гражданите и общинските администрации

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

4

4. Създаване на уебсайт за подобряване на процесите по вземане на решения на работата на отговорните лица и осигуряване на постоянен достъп и обмяна на информация между заинтересованите страни чрез непрекъснат граждански мониторинг. Тези цели съответстват на констатацията, че въпреки обявяването на спорта за приоритет от много общински ръководства, включително на големи общини, рядко се наблюдава целенасочена и ефективна спортна политика, подобна на това, което виждаме в други европейски страни, включително и в такива, които не са част от Европейския съюз.

Целевите групи, към които е насочен проекта, включват общинските власти, отговорни за местната спортна политика, гражданските организации, както и обществеността в общините Видин, Враца и Монтана.

Целите ще бъдат постигнати с поредица от дейности, подредени хронологично.

Проблеми и предизвикателства в местното развитие на спорта в общините Видин, Враца и Монтана

На територията на трите общини Видин, Враца и Монтана съществуват благоприятни възможности за практикуване на различни видове спорт и масова спортна дейност. Природните дадености в Северозападна България позволяват практикуването на всички спорт и туризъм и поради малкото разстояние, на което са разположени общините Видин, Враца и Монтана, позволява пътуването и използването на тези природни дадености, там, където ги няма. Всичките спортни обекти, разположени в тези общини се стопанисват от общинските администрации, което ограничава достъпа до тях на голяма част от населението и развитието на масовия спорт. Освен това повечето от спортните клубове, които в 95 процента от тях, развиват високо спортно майсторство, са финансово зависими от общините и тяхното съществуване е зависимо от общинската администрация. Това изисква от общините да имат достатъчно компетентни служители и експерти, които да администрират тази дейност. Проучването, извършено по проекта, установи че и в трите администрации на общините Видин, Враца и Монтана има назначен по 1 експерт, който да отговаря за политиките за спорт в администрациите. Това е крайно недостатъчно с оглед на организацията и провеждането на събития, свързани с масовия спорт и високото спортно майсторство. Участието на държавата при организирането и финансирането на спорта в тези общини е сведено единствено до финансиране на спортните клубове или младежки организации по проекти администрирани от Министерство на младежта и

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

5

спорта. За 2023 година от ММС са финансирани само 3 проекта / по един във Видин, Враца и Монтана/ за спортуване на децата в свободното време, което е крайно недостатъчно за развитието на този отрасъл. Само един експерт от ММС има назначен на щат за Северозападна Българи, който е с месторабота във Враца. Той отговаря и администрира спортната дейност, осигурена от държавата за областите Видин, Враца и Монтана.

Най-често срещаният проблем е липсата на прозрачност в действията на администрацията по отношение на спортната политика /високото спортно майсторство и масовия спорт/, приоритизирането на даден спорт за сметка на друг и ограничения достъп до спортните обекти за масов спорт. Много често политиките за спорт са ограничени в рамките на 2-3 служители на местните администрации или при обсъждане на финансирането на определени клубове в комисиите за спорт на Общинските съвети. Това поставя въпроса за разширяването, изработването и прилагането на механизъм за контрол от страна на гражданското общество на общинските политики в областта на спорта, чрез който да бъде регламентирана тази дейност. Затова проектното предложение представя модел за гражданско участие при подготовката и реализирането на политиките за спорт на трите общини Видин, Враца и Монтана, а предвидените дейности и резултати да допринасят за удовлетворяване на идентифицираните по-горе нужди на цевите групи.

Гражданското общество и бизнеса са другата част от целевите групи по проекта, към които е насочено проектното предложение. В по-голямата се част от провежданите политики в областта на спорта от местните власти тези целеви групи са игнорирани и търсени единствено само за частични прояви или спонсорство. Това ограничава достъпа на техни представители до решенията и стратегиите за развитието на спорта на местните администрации, което често води до изкривяване на тези политики.

Анкетното проучване показва висока оценка на гражданите по отношение на важността от участието на заинтересованите страни във всички етапи на формулиране и реализиране на политики в областта на спорта, което е предпоставка за разработване на модел, който да спазват всички страни в обществените отношения на местно ниво.

Провокирането на обществен интерес е определено като най-важна стъпка за подобряване възможностите за участие на заинтересованите страни в процеса на планиране на регионалните и местни политики за развитие на спорта.

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

6

Вземането на решения в режим на обществена прозрачност е много необходима възможност.

Изключително важно за създаването на модел за гражданско участие е наличие на регламентирани правила и участници в тези процеси.

2. Спортна политика

2.1. Определение

Какво всъщност имаме предвид, когато използваме термина "спортна политика"? Държавната спортна политика има сериозна обществена роля, като е призвана да решава значими за нацията въпроси - утвърждаване на здравословния начин на живот, борбата с обездвижването, затлъстяването, тютюнопушенето, употребата на алкохол и наркотици и превенцията на детската и младежката престъпност. Спортът осигурява продължаващо възпитание в редица добродетели, в дух на екипност, точност, коректност и състезателност в живота, и затова несъмнено е важен за обществото.

БЪЛГАРИЯ

Законът за физическото възпитание и спорта в България урежда обществените отношения, свързани с физическото възпитание и спорта в Република България. Целта на физическото възпитание и спорта е подобряване на здравето и физическата активност на нацията чрез системни занимания с физически упражнения и спорт от всички възрасти, създаването на необходимите условия за системно практикуване на физически упражнения и спорт, както и за издигане на спортния престиж на нацията, и е приоритетно направление от социалната политика на държавата и общините. Според него физическото възпитание и спортът осъществяват образователни, здравни, социални, културни и възстановителни функции.

Държавата насърчава развитието на физическото възпитание и спорта, като:

1. признава заниманията с физически упражнения, спорт и туризъм за вътрешно присъща потребност и право на всички български граждани да поддържат и усъвършенстват своите двигателни възможности;
2. осигурява възможности и подходящи условия на гражданите, независимо от тяхната възраст, социално и обществено положение, да спортуват за здраве и дълголетие;

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

7

3. създава нормативна уредба за физическото възпитание и спорта в страната;

Общините насърчават развитието на физическото възпитание и спорта, като:

1. (доп. - ДВ, бр. 50 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2010 г.) приемат нормативна уредба, утвърждават и финансират програми за развитието на местната спортна дейност в съответствие с националната програма по чл. 7, т. 3;
2. (изм. - ДВ, бр. 87 от 2012 г., в сила от 09.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2014 г.) изграждат, поддържат и модернизират спортни обекти, съоръжения и обекти за социален туризъм - общинска собственост;
3. съдействат за организирането на спортни състезания на територията на общината;
4. осъществяват финансови, стопански и контролни функции на общинската спортна дейност;

Вследствие на настъпилите политически, икономически и социални промени в обществото системата за физическо възпитание и спорт беше принудена да се развива в нова обстановка, характеризираща се с децентрализация и значително по-малки ресурсни възможности. Неефективната организационна структура на българския спорт през последните 30 години доведе до лавинообразно увеличаване броя на спортните клубове и на българските спортни федерации, без това да води до увеличаване броя на занимаващите се със спорт. Голяма част от спортните клубове се ръководят от самонаели се треньори, което води до занижен контрол и неефективна дейност. Занижен е интересът на Министерство на младежта и спорта към дейността на клубовете и липсата на методически контрол в резултат на големия им брой. Законът за физическото възпитание и спорт (ЗФС) разделя спортните организации на регистрирани като юридически лица с нестопанска цел и професионални. Това позволява организации (клубове), регистрирани в обществена полза, да извършват (предимно) стопанска дейност чрез предлагане на спортни услуги без облагане с данъци и в същото време да ползват държавна, общинска, финансова и административна подкрепа. В Националния регистър на лицензираните спортни организации и членуващите в тях спортни клубове има вписани 4303 спортни клуба, като 3567 от тях са членове на спортни организации и 736 - членове на Българския футболен съюз (БФС).

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

8

Финансовото осигуряване от Министерството на младежта и спорта (ММС) е насочено предимно към българските спортни федерации и спортните клубове. То става на базата на система от показатели, която толерира повече постигнатите резултати, отколкото социалната значимост, интереса и обхвата на дейността. Финансирането от общинските бюджети не е подчинено изцяло на националните приоритети за развитието на спорта, което води в много случаи до субективно неефективно и необосновано разпределение на средствата. Много често с общински средства се финансират професионални отбори мъже и жени, които не развиват спортносъстезателна дейност с подрастващи.

Наблюдават се огромни разлики в размера на средствата, отпускани за спорт в различните общини. Средствата от спонсорство подпомагат главно професионални състезатели и отбори мъже и жени и незначителна част подрастващи. Това става под формата на реклами, тъй като липсват данъчни облекчения. От предоставянето на спортни услуги и организиране на състезания, трансфери и TV права приходите са епизодични и незначителни. Обезпокоителен е фактът, че заниманията със спорт за деца се превръщат в елитарно занимание и са достъпни само за семейства с добри финансови възможности. Кадровото осигуряване на системата е функция на нейната структура и управление.

Главната стратегическа цел на системата е утвърждаването на физическото възпитание, спорта и социалния туризъм като средство за подобряване на здравето и физическата годност на населението, максимално разширяване дела на обхванатите в организирания спорт за всички от разнообразни социални групи, както и издигане на спортния престиж на нацията на световно равнище.

За осигуряване на системата за спорт от общинските бюджети е необходимо да бъдат заделени средства за следните направления:

- за изграждане на нова и поддържане на съществуващата спортна база;
- за подпомагане дейността на спортните клубове в зависимост от тяхната категория;
- за финансиране на дейности, насочени към подобряване на здравето и физическата дееспособност на населението;

Финансовото осигуряване на системата за физическо възпитание и спорт предполага активно партньорство между всички държавни, обществени, частни и спортни организации.

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

9

Местни органи на самоуправление

За пълноценното и хармонично функциониране на Националната система за физическо възпитание и спорт решаваща е ролята на местните органи на самоуправление. Това се обуславя от факта, че в техните прерогативи е фокусирана цялата социално-икономическа и културна политика на държавата, както и съответните финансови, материално-технически и демографски условия за нейното реализиране в дадения регион. Това определя и конкретните задължения на общинските власти за подобряване на здравето и физическата дееспособност на гражданите:

- стопанисване и рационално използване на материалната спортна база от всички слоеве на населението;
- провеждане на активна пропагандна и организаторска дейност за внедряване на здравословен начин на живот като неразделна част от битовата култура на всеки гражданин;
- активна подкрепа на съответните спортни клубове и други обществени териториални сдружения за провеждане на тренировъчна и състезателна дейност, както и други разнообразни форми на двигателна активност - туризъм, активен отдих сред природата, съчетан с други форми за осмисляне на свободното време - събори, празници и др.;
- осигуряване на необходимите средства за тези дейности от общинския бюджет и от собствени приходи. Главни координатори за осъществяването на тези задачи са съответните профилни специалисти в общинските комисии за социална дейност или обществени спортни съвети, създадени на доброволни начала.

Основен комплексен критерий за ефективността на цялата система за физическо възпитание и спорт е нейният принос за физическото състояние на нацията, което включва три компонента - физическо и психическо здраве, физическо развитие и физическа дееспособност. Диференцираните критерии за ефективност включват:

- брой на занимаващите се с физически упражнения и спорт в съответната предметна област;
- резултатите от текущия и етапния контрол с помощта на специализирани двигателни тестове по различни програми и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

10

В първия случай водещият критерий е многофункционалният и здравният ефект от заниманията с физически упражнения и спорт, респективно неговото въздействие върху главните компоненти на социалния статус на човека - учение, труд, дълголетие. Във втория случай основните критерии са: нивото на спортните постижения и резултатите от специализирания текущ и етапен контрол с елитните ни спортисти.

Европейски съюз

Спортът е област, в която отговорностите на ЕС са относително нови — придобити едва с влизането в сила на Договора от Лисабон през декември 2009 г. ЕС отговаря за разработването на основи на факти политики, като подпомага сътрудничеството и ръководи инициативи в подкрепа на физическата активност и спорта в цяла Европа. През периода 2014—2020 г. за първи път в програмата „Еразъм+“ бе създаден специален бюджетен ред за подпомагане на проекти и мрежи в областта на спорта.

Цели

Въвеждането на нова специфична компетентност в Договорите откри нови възможности за действия на ЕС в областта на спорта. ЕС работи за по-голяма честност и откритост в спортните състезания и по-голяма закрила на моралната и физическата неприкосновеност на спортистите, като в същото време се взема предвид спецификата на спорта. Освен това ЕС подкрепя идеята, че спортът може да подобри общото благосъстояние, да спомогне за преодоляването на по-широки обществени проблеми като расизма, социалното изключване и неравенството между половете и да осигури значителни икономически ползи в целия Съюз. Също така, политиката в областта на спорта се счита за важен инструмент във външните отношения на ЕС. По-специално, ЕС се занимава с три аспекта: 1) обществената роля на спорта; 2) икономическото му измерение и 3) политическата и правната рамка на сектора на спорта.

ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧИМАТА РОЛЯ НА СПОРТА

Спортът е област от човешката дейност, към която гражданите на Европейския съюз проявяват значителен интерес и която има огромен потенциал да ги обедини, като достига до всички, независимо от възрастта или социалния произход. Според анкета на Евробарометър от ноември 2004 г.[3], около 60 % от европейските граждани редовно

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

11

участват в спортни дейности във или извън рамките на близо 700 000 клуба, които от своя страна са членове на множество асоциации и федерации. Преобладаващата част от спортните дейности се извършват в любителски клубове. Професионалният спорт играе важна роля, като същевременно допринася за социалната значимост на спорта, който не само подобрява здравето на европейските граждани, но има също така образователно измерение и играе социална, културна и развлекателна роля. Социалната роля на спорта има още и потенциал да заздравя външните отношения на Европейския съюз.

ИКОНОМИЧЕСКОТО ИЗМЕРЕНИЕ НА СПОРТА

Спортът е динамичен и бързо разрастващ се сектор с недостатъчно оценено макроикономическо въздействие, който може да допринесе за постигането на целите от Лисабон за растеж и създаване на работни места. Той може да бъде средство за местно и регионално развитие, възстановяване на урбанизираните територии или развитие на селските региони. Спортът има допирни точки с туризма и може да стимулира модернизацията на инфраструктурата и възникването на нови партньорства за финансиране на спортни и развлекателни обекти.

Въпреки че като цяло липсват солидни и сравними данни за икономическата тежест на спорта, значението му се потвърждава от изследванията и анализите на националните сметки, икономическия аспект на мащабни спортни събития, както и разходите, свързани с физическото бездействие, включително за застаряващото население. Едно изследване, представено по време на Австрийското председателство през 2006 г. показва, че спортът в по-широк смисъл е създал добавена стойност от 407 милиарда евро през 2004 г., което представлява 3.7 % от БВП на ЕС и е осигурил заетост за 15 милиона души или 5.4 % от работната ръка. Този принос на спорта трябва да се подчертава и да се насърчава в политиките на ЕС.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА СПОРТА

Политическият дебат относно спорта в Европа често придава голямо значение на така наречения "Европейски спортен модел". Комисията счита, че трябва да се поощряват някои ценности и традиции на европейския спорт. Но предвид разнообразието и сложността на европейските спортни структури тя смята, че не е реалистично да се опитваме да посочим унифициран модел на организация на спорта в Европа. Още повече, че икономическите и социални тенденции, общи за по-голямата част от държавите-членки

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

12

(засилващата се комерсиализация, предизвикателствата пред публичните разходи, увеличеният брой участници и ненарастването на броя на доброволците) доведе до нови предизвикателства пред организацията на спорта в Европа. Появата на нови заинтересовани страни (участници извън организирани дисциплини, професионалните спортни клубове и др.) поставя нови въпроси, свързани с управлението, демокрацията и представяването на интересите в рамките на спортното движение.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Европейската комисия ще проследи провеждането на инициативите, представени в Бяла книга чрез провеждането на структуриран диалог със заинтересованите страни в спорта, чрез сътрудничество с държавите-членки и чрез поощряването на социалния диалог в областта на спорта.

ПОЛИТИКА НА СПОРТ НА РЕГИОНАЛНО НИВО

ОБЩИНА ВИДИН

Община Видин се намира в Северозападна България и обхваща площ от 501,3 км². По този показател тя се нарежда на първо място сред 11-те общини от област Видин. Площта на общината формира 16,5 % от тази на областта /3 032,9 км²/, 2,6 % от площта на Северозападен район от ниво 2/19 070,3 км²/ и 0,5 % от територията на България /111 001,9 км²/.

На територията на общинския център - гр. Видин съществуват благоприятни възможности за практикуване на различни видове спорт и спортна дейност. В територията на града се намира стадион „Георги Бенковски“, спортна зала „Фестивална“, гребна база, колодрум и спортен комплекс „Божурица“, игрищата за мини футбол, детски площадки, рампи за каране на скейтборд в парка край р. Дунав. На територията на закритото гражданско летище при с. Иново /на около 6 км от гр. Видин/ се провежда национален дрифт шампионат по автомобилизъм. В общинския център гр. Видин развиват дейност лицензирани спортни клубове по културизъм, кану-каяк, волейбол, баскетбол, лека атлетика, бокс, шахмат, тенис на маса, колоездене, спортни танци, бойни изкуства, борба, самбо и джудо. Нормативните документи, които определят общинската политика в областта на спорта на територията на общината са два:

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

13

1. НАРЕДБА за условията и реда за разпореждане, управление и ползване на спортни обекти и съоръжения – общинска собственост

С тази наредба се определят условията и реда за достъп, управление и разпореждане с общински имоти, обекти и съоръжения със спортно предназначение и конкретните правомощия на кмета на общината. Наредбата има за цел да създаде условия за практикуване и развитие на физическото възпитание и спорта, да въведе ясни правила за ползване на спортни имоти, обекти и съоръжения – общинска собственост, както и да въведе нормативни условия за насърчаване на инвестициите в тази област в съответствие с общинската политика. Спортните обекти и съоръжения, общинска собственост, се управляват в интерес на населението на общината, съобразно разпоредбите на Закона за физическото възпитание и спорта (ЗФВС), Правилника за прилагане на закона за физическото възпитание и спорта (ППЗФВС), Закона за общинската собственост и подзаконовата нормативна уредба, приета от Общински съвет. Спортните обекти и съоръжения се ползват за нуждите на физическото възпитание, физическата активност, спорта и спортно-туристическа дейност, и свързаните с тях обслужващи и спомагателни дейности

2. Наредба за условията, реда за финансиране и подпомагане на физическата активност, физическото възпитание и спорта

С тази Наредба се определят условията, редът и критериите за финансово подпомагане на спортните клубове, както реда и за отчитане и доказване на целесъобразността и законосъобразността на разходваните средства. С нея Общински съвет-Видин ежегодно утвърждава размера на финансовите средства, които могат да бъдат отпуснати като целеви разходи, предвидени в бюджета на Община Видин за финансово подпомагане на видинските спортни клубове. Размерът на финансовото подпомагане се формира на база критерии, предвидени в тази Наредба. Конкретният размер на отпусканите финансови средства се определя по условията, реда и от органите, посочени в тази Наредба.

Съществуващият Общински план за развитието на община Видин е за периода 2014 – 2020 година, а в него е отделено малко за развитието на спорта, повече са изнесени статистически данни, отколкото реална стратегия за неговото развитие.

В областта на масовия спорт традиционно общината подкрепя и финансира инициативите:

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

14

1. Панаир на спорта

В него участват преподаватели по физическо възпитание и спорт, директори на училища, треньорите на клубовете, както и на ученици, които представят своите постижения през годината. Панаирът се провежда в края на годината/месец октомври/, където се организират и състезания по няколко вида спорт.

2. Спортни инициативи на 1 юни във Видин

Състезания по масов крос, стрийт баскетбол, шах и др. Прояви, организирани от община Видин

3. Социално училище по футбол, съвместно с испанската фондация на „Реал“ Мадрид

Спортни инициатива е отрита във Видин през 2016 година съвместно с Фондация "Реал Мадрид". Спортното училище за социална интеграция на Фондация "Реал Мадрид" се намира на стадион "Георги Бенковски" в град Видин. Със старта на проекта, България става част от стотиците школи на Фондация "Реал Мадрид" в целия свят, които имат за цел да интегрират деца в неравностойно положение и чрез футбол и да им бъдат създадени подобри условия за развитие в бъдеще. Над 200 деца към момента тренират в школата за момичета и момчета в неравностойно положение. Български треньори обучени от Реал Мадрид, учат децата на футбол и на социална интеграция.

4. Традиционният бал на спортиста и награждаването на 10-те най-добри спортисти на Видин

Инициатива, която се провежда ежегодно в края на годината. На нея се отчитат успехите на спортните клубове от Видин през изминалата година, както и се награждават най-добрите 10 състезатели и се връчват допълнителни награди в различни области.

Основните проблеми, които трябва да бъдат решавани в община Видин на първо място е остарялата материална база за спорт. Почти всички спортни съоръжения във Видинска община са построени в 60-те години на миналия век. Тези съоръжения не отговорят на съвременните изисквания за практикуване на високо спортно майсторство, както и на масов спорт. Основно ремонтирани са закритата лекоатлетическа писта и част от гребната база, които са общински имоти. Новопостроени са и два физкултурни салона в две от видинските училища през последните пет години. За съжаление достъпът до тях е

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

15

ограничен и могат да ги ползват ограничен брой хора, които се занимават с високо спортно майсторство или са ученици в тези две училища. На второ място като сериозен проблем е липсата на кадри за развитието на спорта в общината. Първо липсват млади специалисти, които да се занимават с високо спортно майсторство сред подрастващите, липсват и кадри които да администрират и направляват спорта в община Видин. В общината има само един специалист, които се занимава със спорт, но той отговаря и за всички масови прояви, често свързани и с дейности извън спорта. Крайно необходимо е изработването на дългосрочна стратегия за развитието на спорта.

МОНТАНА

Нормативните документи, които определят общинската политика в областта на спорта на територията на общината са:

НАРЕДБА за условията и реда за финансиране и подпомагане на физическата активност, спорта и спортно – туристическата дейност в община Монтана /Приета с решение № 1174/12.09.2019 г./

С тази наредба се определят условията и редът за насърчаване на спорта в община Монтана и за разпределение на финансовите средства, осигурени и отпускани от бюджета на Община Монтана за финансово подпомагане развитието на спорта в общината.

Общинският съвет – Монтана ежегодно утвърждава размера на финансовите средства, които могат да бъдат отпуснати като субсидия за покриване на целеви разходи на спортните клубове и за дейности, планирани в Спортния календар на Община Монтана.

Насърчаването на спорта на територията на община Монтана се осъществява за неикономически спортни дейности с масов характер, предназначени за развитие на аматорския любителски масов спорт, спорта за хората с увреждания, детско – юношеския спорт и за всички мероприятия, които са достъпни за деца и юноши, мъже и жени, спортуващи на територията на община Монтана.

На територията на община Монтана се развиват: баскетбол, волейбол мъже, борба, карате-до, джудо, лека атлетика, футбол, автомобилизъм, кикбокс. Лицензираните спортни клубове в града са: ПБК Монтана, БК Слава 99, СК Монтана 98 волейбол, СК Слава

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

16

борба, СК Монтана карате-до, СКДД Слава-83 джудо, СК Атлет лека атлетика, ФК Монтана-1921 футбол, ФК Монтана-2000 футбол, АСК Старт автомобилизъм, АСК ШокПетрови автомобилизъм, и АСК Роял. Спортните дейности и клубове са концентрирани в гр. Монтана, което предварително обрича на застой спортната дейност в другите селища на общината.

Град Монтана разполага със спортен комплекс "Огоста", включващ стадион и голяма спортна зала, както и с редица други спортни обекти: баскетболна зала, салони по борба и джудо, три открити тенис кортове, два открити басейна и един закрит. В града са изградени квартални спортни площадки за баскетбол и футбол, както и шахматна площадка в централната градска градина. В количествено отношение спортната инфраструктура е достатъчна, но нейното физическо състояние не е напълно в съответствие с изискванията за такива съоръжения. Повечето хотели предлагат възможности за разнообразни спортни дейности:

- плуване, волейбол, баскетбол, футбол и др.

Градът има традиции в спорта, предлага здравословен начин на живот и достатъчно пространства за спортна изява на младите хора. Състоянието на спортен комплекс „Огоста“ е отлично. През 2012 г. е извършен основен ремонт на електронно табло във волейболната зала. Спортните съоръжения в града като цяло се поддържат и са обновени и нямат нужда от реконструкция и модернизирание. Насоки за доразвитие на спортната база в общината:

Съществуващите открити спортни площадки и съоръжения да се реконструират и дооборудват при доказана необходимост със съблекални/санитарни възли, скамейки, съоръжения към игрищата, уреди за фитнес на открито, подходящо озеленяване.

Развитието на спорта и физическата култура в Монтана са представени и в Плана за интегрирано развитие на община Монтана, приет през 2021 година и в Общински план за младежта, приет 2020 година.

Общината работи и по проекти за развитието на физическата култура и спорта. Такъв проект е реализиран по програмата за трансгранично сътрудничество България – Сърби. Проектът “Модернизирание и подобряване на спортна инфраструктура в трансграничен регион Монтана-Пирот”, спечелен по Програма за трансгранично сътрудничество (ТГС) между

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

17

България и Сърбия по Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) на ЕС, Приоритетна ос 1 „Развитие на дребно мащабна инфраструктура“. По проекта е предвидено изграждане и обновяване на 3 мултифункционални спортни съоръжения - две в Пирот и едно в Монтана. В община Монтана това е градският стадион, който е модернизирал чрез изграждане на лекоатлетическа писта, прожекторно осветление и стационарна напоителна система, а в община Пирот трябва да се построят спортно игрище и една пързалка за кънки. Чрез обществено обсъждане и допитване до целеви групи обществеността на Монтана избира тотем (символ) на спорта в региона, който ще се изработи в 4 скулптурни фигури, които ще бъдат монтирани на входа на стадиона и в началото на „Черния“ мост. С изпълнението на проекта се цели чрез използването на новите и обновени спортни обекти да се създаде система на съвместен подход на сътрудничество между двете общини в областта на спорта, културата и учебно-образователните процеси.

Монтана е определен за европейски град на спорта за 2023 година!

През 2023 година Монтана ще бъде център на много събития в масовия и професионалния спорт. На церемония в Европейския парламент градът бе обявен за европейски град на спорта за 2023 година. На кметът на Монтана са представени флаг и плакет със званието, връчени му от организаторите на класацията ACES EUROPE. Другият български град, който ще бъде „Европейски малък град на спорта за 2023 г.“ е град Бяла, област Варна. До този момент 14 български градове са лауреати на престижната награда на ACES EUROPE, което поставя страната ни сред отличниците на континента. Класацията на спортните градове обхваща вече и градове от цял свят. В Монтана близо 3000 деца тренират редовно в школите на 28-те спортни клуба в града. В общината има назначен един специалист, който отговаря за спорта, което е крайно недостатъчно с оглед на богатата спортна дейност, която развива тази община.

ВРАЦА

На територията на община Враца развиват дейността си 43 спортни клуба в разнообразни направления: футбол, борба, спортна стрелба, волейбол, баскетбол, плуване, таекуондо, джудо, карате и кик бокс, тенис на корт, тенис на маса, лека атлетика, водна топка, воден слалом, културизъм, автомобилни спортове, спортни танци, художествена гимнастика,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

18

шахмат, екстремни спортове, делтапланеризъм, спелеология, пещерно дело, алпинизъм, ориентиране, колоездене. Регистрирани са 40 спортни клуба в обществено полезна дейност и 3 в частна полза. Спортните съоръжения включват футболен стадион („Христо Ботев“), плавни басейни (закрит и открит), картинг писта и писта за автотуринг, спортни зали, стрелбища, тенис комплекс и ски писти в местността „Пършевица“. В гр. Враца има и спортно училище. В района на „Вратцата“ се намира внушителния и красив скален масив - един от най- популярните обекти за алпинистите в страната ни - място за провеждане на национални и международни състезания по алпинизъм. На връх Околчица има изградени две рампи за делта и парапланеристи. Според проучването на Община Враца от началото на 2021 г., подобряването на спортната инфраструктура се определя за съществена насока на дейността на общината най-вече от участниците от кв. „Металург“ и от живеещите в други населени места.

Общинската политика в областта на физическата активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност се формира от Общинския съвет и се провежда от кмета на общината.

С НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СПОРТНИ ОБЕКТИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА ВРАЦА И ЗА ФИНАНСИРАНЕТО И ПОДПОМАГАНЕТО НА ФИЗИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ, ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ, СПОРТА И СПОРТНО-ТУРИСТИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ се определят условията и реда за използването на спортни обекти – общинска собственост, по смисъла на чл. 103, ал. 2, т. 2 от Закона за физическото възпитание и спорта /ЗФВС/, както и условията и реда за финансиране и подпомагане на физическата активност, физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност на територията на Община Враца по смисъла на чл. 133, ал. 4 от ЗФВС. Наредбата има за цел да бъдат създадени условия за практикуване и развитие на физическото възпитание и спорта на територията на Община Враца. Финансирането и подпомагането по смисъла на ал. 1 се осъществява за спортни дейности с масов характер, предназначени за развитие на детско-юношеския спорт, аматьорския, любителския масов спорт, спорта за хора с увреждания и спортни дейности, които са достъпни за всички, спортуващи на територията на Община Враца. Спортните обекти – общинска собственост, се управляват в интерес на населението на общината при спазване разпоредбите на ЗФВС, Закона за общинската собственост и Закона за местното самоуправление и местната администрация. Спортните обекти – общинска собственост, се ползват за нуждите на физическата активност,

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

19

физическото възпитание, спорта и спортно-туристическата дейност. Спортните обекти – общинска собственост, по изключение, могат да се ползват и за културни и други прояви с обществен характер, при условие, че не се възпрепятства общата спортна дейност и не се нанасят вреди върху тях. Спортните обекти – общинска собственост, могат да се предоставят безвъзмездно за:

1. тренировъчна и състезателна дейност на спортните организации, вписани в регистъра за лицензираните спортни федерации и спортните клубове по чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗФВС, воден от министъра на младежта и спорта, както и на спортните училища;
2. подготовка на националните отбори по различните видове спорт;
3. физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност в системата на предучилищното и училищното образование, включително организирани извън учебния план;
4. физическа активност, физическо възпитание, спорт и спортно-туристическа дейност във висшите училища;
5. нуждите на спортни организации, които имат за предмет на дейност развитие и популяризиране на спорта за всички и спорта за хора с увреждания.

Спортни обекти – общинска собственост, могат да се предоставят безвъзмездно за срок до 5 години след решение на общинския съвет, прието с мнозинство 2/3 от общия брой на съветниците.

С друга Наредба се уреждат УСЛОВИЯТА, РЕДА И КРИТЕРИИТЕ ЗА ФИНАНСОВО ПОДПОМАГАНЕ НА СПОРТНИТЕ КЛУБОВЕ В ОБЩИНА ВРАЦА (приета с решение № 97 от 27.03.2012г. на ОБС-Враца)

С нея са определени условията, реда и критериите за отпускане и разпределение на финансови средства от Община Враца за финансово подпомагане на спортните клубове, като средствата се предоставят на спортни клубове развиващи следните видове дейност - детско - юношески спорт и спорт за всички, учебно - тренировъчна и състезателна дейност, високо спортно майсторство, както и за закупуване на спортна екипировка, уреди и съоръжения, участия. Размерът на финансовото подпомагане за спортните клубове е на база постигнатите спортно-технически резултати от състезателите и отборите, обхваща

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

20

възрастови групи от занимаващи се, спортна база и за развитие, както и степента на участие в общинските, държавните и международните прояви и се изчислява въз основа на критериите, разписани в чл.13 и по методиката по Приложение № 1 и Раздел IV от настоящата наредба. Община Враца подпомага спортни клубове, които са със седалище на територията на Общината. Общинският съвет приема Общинска програма за развитието и насърчаване на Физическото възпитание спорта и социалния туризъм, съгласно чл.59, ал.4 от Закона за физическо възпитание и спорта.

- Спортна активност

На територията на община Враца ежегодно се провеждат разнообразни спортни събития, състезания и инициативи, които спомагат за развитието и популяризирането на различните видове спорт. Спортните клубове провеждат редовно своята тренировъчна дейност с подрастващи, които желаят да се развиват в областта на спорта и да водят здравословен начин на живот. Училищата, намиращи се на територията на община Враца, участват активно в ежегодните ученически спортни игри, които се провеждат в периода септември – май, както и в организирани походи като „Речка“, Козлодуй – Околчица, пешеходни маршрути на Врачански Балкан и други.

Реализирани са следните спортно-туристически мероприятия:

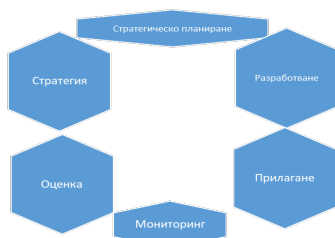
- ☐ по случай Световния ден на туризма - ДПП „Врачански Балкан“ организира туристически поход до водопада „Скакля“, като в него активно се включиха около 200 младежи, сред които любители на походи, ученици и представители на Младежки център – Враца;
- ☐ по повод Европейската седмица на спорта - Община Враца, съвместно с Министерството на младежта и спорта, организира и провежда инициативата „BeActive Tour“. В събитието се включват представители на ПФК „Ботев“ - Враца, БК „Ботев 2012“, СК по волейбол „Ботев“ – Враца, АК „Павел Павлов“ и СК по тенис на маса „Ботев 2020“, които демонстрират отделните видове спорт;
- ☐ Провеждат се церемония по награждаването на „Спортист на годината“ редовно, на която са отличени най-добрите и перспективни спортисти и най-добрите треньори на Община Враца;

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

21

☐ Организиран са срещи от Общинския етап по футбол от програмата на Ученическите игри. В срещите на различните възрастови групи участие взеха около 250 деца и юноши от различни училища на територията на община Враца.

Община Враца разполага с модернизирана спортна инфраструктура, която е достъпна както за спортните клубове, така и за гражданите и гостите на град Враца. Условието на различните спортни бази позволява целогодишна спортна активност на откритите и закритите терени. Общинската спортна инфраструктура разполага с обновени спортни

зали, бани, съблекални, отопление, вентилация и климатизация на затворените помещения, паркинг и трибуни за зрителите. На територията на община Враца към месец декември 2021 г. активна дейност развиват 22 спортни клуба, като в тях тренират над 700 подрастващи. Един специалист е назначен в община Враца, който отговаря за спортната политика. Това е крайно недостатъчна за дейностите, които се извършват в община Враца в областта на спорта.

Мониторингът на публични политики и програми може да се определи като процес на системно и непрекъснато събиране и анализ на информация за хода на реализацията на политиката/програмата и постигането поставените цели/резултати. Получената информация се използва за целите на управлението – осъществяване на контрол и вземане на управленски решения за продължаване, изменение, допълване или прекратяване на реализацията на съответната политика или програма.

Крайно необходимо е да се изработи Методиката за граждански мониторинг и оценка на общинската спортна политика, която да допринесе за обективното и независимо оценяване на тази част от публичните политики на органите на местната власт в България. Тя трябва да бъде работещ инструмент в ръцете на гражданското общество, както за целите на проекта, така и извън него в тази посока. Това значи, че трябва да адресира индикатори и критерии, подходящи за общинско ниво и съответстващи на българските политически документи в областта на спорта и местното самоуправление, да идентифицират източниците на информация и на обратна връзка, да включва инструментариума и механизмите за осъществяване на независимо наблюдение и анализ.

Проект: „Модел за активно гражданското участие във формулирането, управлението и мониторинга на местната политика за развитие на спорта на територията на общините Видин, Враца и Монтана“ с № BG05SFOP001-2.025-0022

22

Друг аспект на методиката е свързан и с развитие, надграждане и укрепване на капацитета на органите на местно самоуправление за планиране, разработване и прилагане на спортните политики. Още повече, че спортните политики вероятно са сред най-динамичните, предвид на характеристиките на техния обект.

В друг документ сме посочили Методиката и индикаторите, по които трябва да се оценява една спортна политика на община, които ще са от полза за развитието на спорта в Северозападна България.

11. Ползвани източници

1. Закон за спорта
2. <https://vidin.bg/wps/wcm/connect/vidin.bg-4606/59d0d723-da0b-474f-b9c3-b3a1fc989764/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%95%D0%9A%D0%A2+%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B1%D0%B0+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8.pdf?MOD=AJPERES&CVID=n26yTJR&CVID=n26yTJR>
3. file:///C:/Users/User/Downloads/%D0%9F%D0%98%D0%A0%D0%9E%20%D0%9E%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%92%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B0_30_03_2021.pdf
4. <https://www.montana.bg/%D0%B7%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0/%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82-%D0%B8-%D0%BC%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%B6%D0%BA%D0%B8-%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8>